

AFRIKKALAINEN SIKARUTTO (ASF) JA AJANKOHTAINEN TILANNEKATSAUS

Eläinlääkäri Kati Näsärö,
Suomen Sikayrittäjät ry
Imatra, 11.4.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

Afrikkalainen sikarutto (ASF)

- ▶ Sikojen ja villisikojen vakava verenvuotokuume, suuri kuolleisuus
- ▶ Ei tartu ihmiseen tai muihin eläimiin
- ▶ Ei hoitoa eikä rokotetta
- ▶ Ei ole koskaan todettu Suomessa
- ▶ Esiintyy kotoperäisenä tautina Afrikasta, josta levinnyt Kaukasukselle vuonna 2007 ja sieltä edelleen Eurooppaan

Maa- ja metsätalousministeriö

Afrikkalainen sikarutto (ASF)

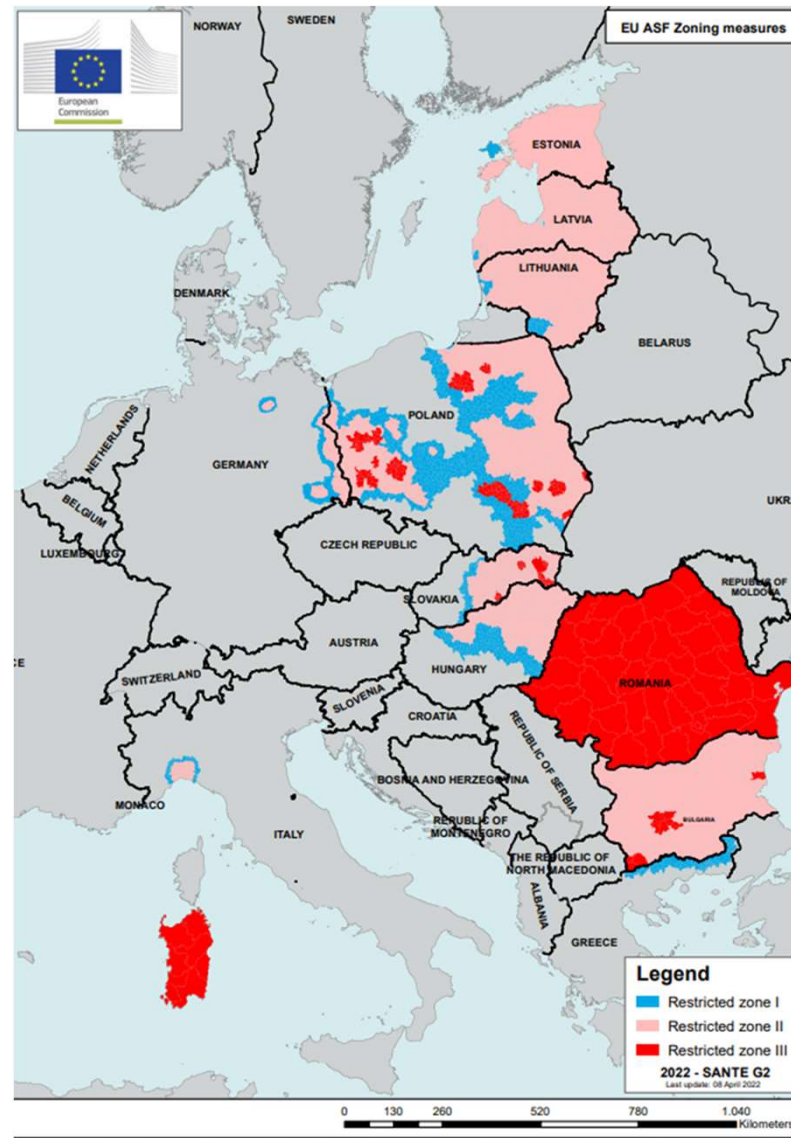
- ▶ Leviää luonnonvaraisissa villisioissa
 - ▶ **Villisikakannan hallinta on ydinkysymys ASF-hallinnassa**
- ▶ Voi hypätä uusille alueille ihmisten toiminnan seurauksena
- ▶ Virus hyvin säilyvä (kuolleet eläimet, liha, kuivikkeet, metsästystarvikkeet...)
 - Veressä ja elimissä +4 °C 18 kuukautta
 - Ulosteeissa ja virtsassa +20 °C noin 2 viikkoa, +4 °C useita kuukausia
 - Kuolleen sian ruhossa ja sivutuotteissa useita kuukausia
 - Lämpökäsittelemättömissä sianlihatuotteissa useita kuukausia, jopa vuosi.
 - Pakastetussa lihassa useita vuosia

Maa- ja metsätalousministeriö

ASF-tilanne Euroopassa

8.4.2022

Ilmoitetut
villisikatapaukset
EU:ssa
1.1.-1.4.22 (ADIS)

Maa	Tapauksia	Viimeisin tapaus
Bulgaria	230	30.3.2022
Viro	26	29.3.2022
Makedonia	1	28.3.2022
Saksa	602	1.4.2022
Unkari	209	28.3.2022
Italia	84	31.3.2022
Latvia	189	1.4.2022
Liettua	78	31.3.2022
Moldova	2	25.2.2022
Puola	932	1.4.2022
Romania	251	30.3.2022
Serbia	32	10.2.2022
Slovakia	222	1.4.2022
Ukraina	2	2.2.2022

Tšekkien ASF-tapaus

- ▶ Kaksi kuollutta positiivista villisikaa löydettiin kesäkuussa 2017
- ▶ Ensimmäiset tapaukset löydetty kaupunkialueelta
 - ▶ 3, 5 km konttiterminaaliiin
 - ▶ Yli 400 km tunnettuun ASF-tapaukseen

Lähde: https://ec.europa.eu/food/system/files/2019-02/ad_control-measures_asf_presentation-wild-boar-czech-rep.pdf

Maa- ja metsätalousministeriö

Tšekien ASF-tapaus: toimenpiteet

- ▶ Tartunta-alue aidattiin
- ▶ Tartunta-alueella
 - ▶ Ihmisten liikkuminen rajoitettua, metsästyskielto
 - ▶ Peltoja jätettiin puimatta
 - ▶ Sikatilojen tautisuojausten parantaminen (alueella 23 sikalaa, 16 000 sikaa)
 - ▶ Takapihasikalat kiellettiin
 - ▶ myöhemmin metsästys sallittiin tietyin rajoituksin ja mukana myös poliisi
- ▶ Tartunta-alueen ulkopuolella tehostetun metsästyksen alue (8500 km²)
- ▶ Kuolleiden villisikojen etsiminen ja hävittäminen (palkkiojärjestelmä)

Maa- ja metsätalousministeriö

Tšekien ASF-tapaus: lopputulos

- ▶ Tartuntoja löydettiin vain pienellä alueella (89 km²)
- ▶ Ei tapauksia kotisioissa
- ▶ Villisikanäytteitä tutkittiin kuolleena löydettyjä 2897 (tartunta-alueelta 444) ja metsästettyjä 27 664 (tartunta-alueelta 3758)
- ▶ Villisikanäytteistä 230 positiivista (212 kuollutta ja 18 metsästettyä)
- ▶ Viimeiset positiiviset tapaukset huhtikuussa 2018, rajoituksista luovuttiin 2019

Maa- ja metsätalousministeriö

Belgian ASF-tapaus

- ▶ Syyskuussa 2018 todettu ASF kolmessa villisiassa
- ▶ Maan kaakkoisosassa Luxemburgin maakunnassa
 - ▶ Alueella ei paljoa sikaloita
- ▶ Lähin tunnettu tapaus 1 000 km päässä
 - ▶ Epäilty levinnen ihmisen toiminnan seurauksena (eväsläipä, tuontieläin, armeijan kalusto?)

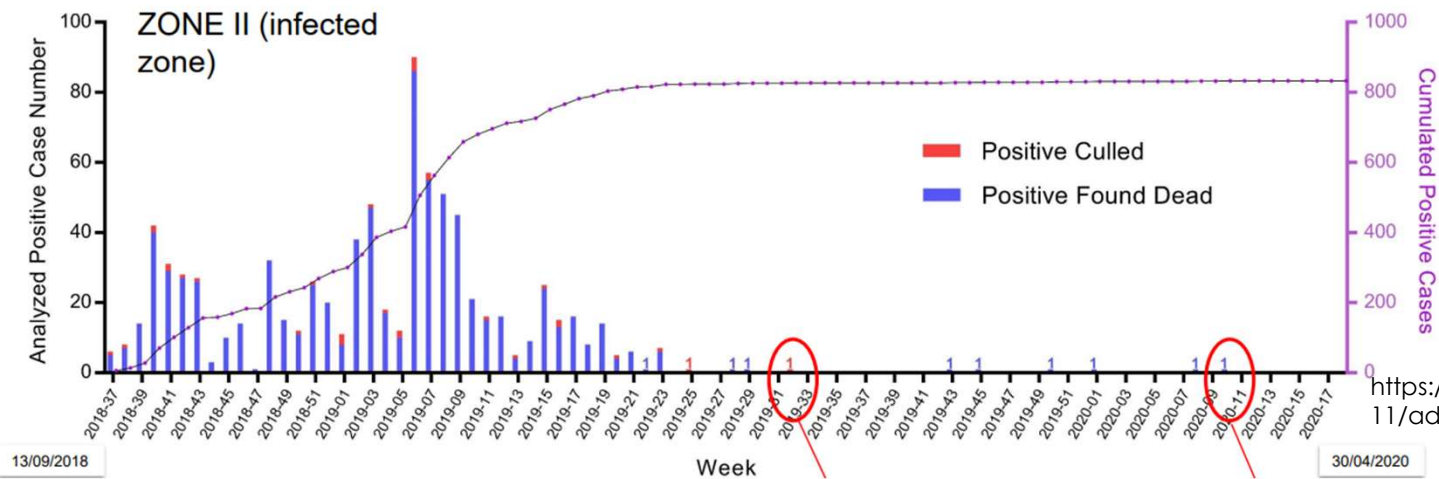
Belgian ASF-tapaus: toimenpiteet

- ▶ Tartunta-alue aidattiin
- ▶ Tartunta-alueella
 - ▶ Alueen sikatilat tyhjennettiin eläimistä
 - ▶ Ihmisten liikkumista rajoitettiin
 - ▶ Metsästyskielto epidemia-aikana
- ▶ Rajoitusaluetta laajennettiin useampaan kertaan
- ▶ Epidemiajakson jälkeen villisikakannan hävittäminen tartunta-alueelta

Belgian ASF-tapaus: lopputulos

- ▶ Ei tapauksia kotisioissa
- ▶ Villisikänäytteitä tutkittiin 5141 kappaletta, joista 883 positiivista
- ▶ Viimeiset positiiviset löydökset huhtikuussa 2020, rajoituksista luovuttiin marraskuussa 2020

https://ec.europa.eu/food/system/files/2020-11/ad_control-measures_asf_erad-eu-bel.pdf

ASF-hallinta Suomessa, kun tautia ei ole todettu

- ▶ Kuolleista ja sairaista eläimistä saatavat näytteet erityisen tärkeitä taudin seurannassa
 - ▶ Kuolleen villisian löytämisestä maksetaan 100 e palkkio
- ▶ Villisikakannan hallinta erittäin tärkeää ASF-vastustuksessa
 - ▶ Metsästetyistä villisioista palkkioita (näytteet tutkittava Ruokavirastossa)
 - ▶ Näytepalkkio 40 e, naaraspalkkio 60 e ja toiminta-avustus 137 e

Maa- ja metsätalousministeriö

Kiitos!

Maa- ja metsätalousministeriö